

**Kurs: Omvårdnadsvetenskap C, Barns och ungdomars hälsa och ohälsa
OM1723 och OM1724**

Datum: 2010-09-24

Tid: 4 timmar

Lärare: Agneta Anderzén Carlsson

För betyget godkänd (G) krävs godkänd nivå på alla i tentamen ingående kursmål. Dessutom krävs att 60% av svaren är minst överensstämmande på nivå för betyget G. För betyget väl godkänd (VG) krävs att 60% av svaren överensstämmer med betygskriterier för VG och övriga mål når nivån för G.

Lycka till!

1. Mål som examineras i denna fråga:

- *kunskaper om barns normala utveckling*
- *förmåga att självständigt identifiera, bedöma, planera, genomföra och utföra de åtgärder som behövs för att främja den fysiska, psykiska och sociala hälsan vid vanligt förekommande ohälsotillstånd hos b/u och/eller i olika risksituationer*
- *kunskaper och förståelse för (barns), ungdomars och familjers upplevelser och reaktioner i samband med sjukdom*
- *förmåga att reflektera över b/u möjlighet till autonomi och delaktighet i sin hälsa och vård*

Johan är 13 år gammal och tycker om vara med sina kompisar. De brukar spela TV- och data-spel. På vintern tycker Johan om att åka slalom. Johan spelar också i ett band. Johan bor med sina föräldrar och sin lillasyster i ett bostadsområde med hyresrätter i en medelstor svensk stad. Du träffar Johan på Barnkliniken där han precis har opererats för en femurfraktur som han ådragit sig då han åkt slalom.

- a. Beskriv ett antal tänkbara problem/risker/omvårdnadsbehov som du utifrån ett helhetsperspektiv kan identifiera hos Johan då han blir inläggad på barnavdelning några dagar för sin fraktur. Beakta också tänkbara behov hos föräldrarna.
- b. Sätt upp omvårdnads mål för Johan, utifrån de problem/risker/behov du identifierat
- c. Beskriv utifrån ett helhetsperspektiv tänkbara omvårdnadsåtgärder utifrån de problem/behov som du identifierat och utifrån möjlighet att främja autonomi och integritet. Beskriv också hur du genomför och följer upp dem.
- d. Johan har ont efter operationen. Hur bedömer du hans smärta?
- e. Vilka icke-farmakologiska åtgärder kan du använda dig av för att försöka minska Johans smärta?

2. Mål som examineras i denna fråga:

- *kunskaper och förståelse för barns och ungdomars hälsa och ohälsa och livssituation i Sverige och globalt*

a. Beskriv ohälsotrender i nutid hos barn och ungdomar i Sverige och globalt. Reflektera över dess uppkomst och över hur sjuksköterskans preventiva arbete kan påverka ohälsan.

3. Mål som examineras i denna fråga:

- *kunskaper om medfödda och förvärvade funktionsstörningar*
- *förmåga att reflektera över möjligheter att kommunicera med b/u i olika ålder och utvecklingsstadier*
- *förmåga att reflektera över samarbete med b/u familjer*

Klas Pettersson är 10 år. Han har diagnosen Autism och är lätt utvecklingsstörd. Du träffar honom då han kommer till akutmottagningen med sin mamma. De söker pga att Klas har ett fult infekterat sår på sin ena hand. Du med dig en ny barnsköterska som är under introduktion.

- a. Beskriv för den nya barnsköterskan vad bakgrunden till Klas funktionsstörning kan vara och vad den kan innebära för konsekvenser i hans dagliga liv.
- b. Ge exempel på hur man kan hjälpa ett barn med autism att förstå sin omgivning.
- c. Hur kan du samarbeta med Klas mamma vid mötet på akutmottagningen? Motivera ditt svar!

4. Mål som examineras i denna fråga:

- *kunskaper om barn och läkemedel*
- *kunskaper om vanligt förekommande ohälsotillstånd hos barn och ungdomar (b/u)*
- *kunskaper om barns normala utveckling*
- *förmåga att reflektera över samarbete med b/u familjer*
- *förmåga att reflektera över möjligheter att kommunicera med b/u i olika ålder och utvecklingsstadier*
- *förmåga att reflektera över b/u möjlighet till autonomi och delaktighet i sin hälsa och vård*

Maria Piscator är 1,5 år och har infektionsastma för första gången. Hon får inhalera på akutmottagningen där du jobbar och får sedan utskrivet inhalationsläkemedel att ta hemma. Hon ska ta medicinen morgon och kväll. Du ska ge information till henne och föräldrarna om läkemedelsadministreringen, innan de går hem.

- a. Vilken information och råd ger du familjen om hur läkemedlet skall administreras och hur förmedlar du den (till barn och föräldrar)?
- b. Vilka symtom är vanliga hos små barn vid astma?
- c. Vad orsakar symtomen vid infektionsastma?

5. Mål som examineras i denna fråga:

- *kunskaper om barns normala utveckling*
- *Kunskaper om barnolycksfall*
- *kunskaper och förståelse för barns, (ungdomars) och familjers upplevelser och reaktioner i samband med sjukdom*
- *kunskaper om barn och läkemedel*

Du träffar på en mamma som kommer till akutmottagningen med sin 1,5-åriga dotter. Mamman berättar att dottern varit med henne och bakat och då bränt sig på spisplattan. Flickan gråter och håller den skadade handen tryckt mot sin kropp. Mamma berättar att hon spolat svalt vatten på handen i 20 minuter innan de åkte till akutmottagningen och lindade sedan in den skadade handen i en blöt handduk. Mamma är skräddad och håller sin lilla dotter i famnen. I familjen finns också en nyfödd lillasyster (som nu är hemma med pappa). Familjen bor i en villa i en finare stadsdel i den stad där du jobbar.

- a. Vilka frågor ställer du till mamman vid besöket, för att bilda dig en uppfattning av vad som skett? Motivera ditt svar.
- b. Vid en uppföljning av besöket passar du på att informera mamman om vilka risker för barnolycksfall som kan finnas för barn i **det nyfödda syskonets ålder**. Ge exempel på vilken information du ger till mamman, utifrån barnets normala utveckling och vilka risker som du bedömer kan finnas i den åldern. Beskriv också hur mamman, utifrån de beskrivna riskerna, kan förebygga olycksfall.
- c. I väntan på att läkaren ska komma och undersöka flickan så bedömer du att hon behöver smärtlindring. Du använder dig av den generella ordination som finns på mottagningen. Där står:

Febernedsättande och smärtstillande medel: Alvedon 15 mg/kg	Ålder	Dos
Alvedon mixtur 24 mg/ml	0- 12 mån 1- 3 år 4-7 år 8-11 år	2,5 ml x 4 5 ml x 4 10 ml x 4 15 ml x 4
Tablett Alvedon 500 mg	Drygt 12 år	1 tabl x 4
Supp Alvedon 60 mg, 125mg, 250 mg och 500 mg	2- 12 mån 1 – 3 år 4-7 år 8-12 år	1 supp x 4 á 60 mg 1 supp x 4 á 125 mg 1 supp x 4 á 250 mg 1 supp x 4 á 500 mg

Flickan väger 11 kg. Hur stor dos ger du henne och vilken administrationsform använder du dig av? Motivera ditt svar!

6. Mål som examineras i frågan:

- *kunskaper om vanligt förekommande ohälsotillstånd hos barn och ungdomar (b/u)*
- *förmåga att självständigt identifiera, bedöma, planera, genomföra och utföra de åtgärder som behövs för att främja den fysiska, (psykiska och sociala) hälsan vid vanligt förekommande ohälsotillstånd hos b/u och/eller i olika risksituationer*
- *kunskaper om barn och läkemedel*

Niklas Svensson är knappt 1 år och det tredje barnet i familjen Svensson. Niklas mamma Stina ringer till avdelningen där du jobbar för be om råd. Niklas har diarré sedan drygt ett dygn, och temp 38 grader. Han äter i vanliga fall "vanlig mat" och får välling till kvällen. Övriga familjemedlemmar är friska, men en av storasyskonen har nyligen haft vinterkräksjuka.

- a. Vilka frågor ställer du till Stina för att bilda dig en uppfattning om bakgrunden till och allvarligheten i Niklas tillstånd?
- b. Vilka råd ger du till Stina? Reflektera över olika scenarion, utifrån de frågor du ställt och beskriv tänkbara alternativa råd.